

การพัฒนาภาวะผู้นำในโลกการเปลี่ยนแปลง
Leadership Development in The Changing World

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

บทที่ 5

จริยธรรมกับภาวะผู้นำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.हरषा คล้ายจันทร์พงษ์

หัวข้อเนื้อหาประจำบท

- ความหมายของจริยธรรม
- ความสำคัญของจริยธรรมกับภาวะผู้นำ
- แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ
- จริยธรรมกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ
- จริยธรรมของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และไทยแลนด์ 4.0
- การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ
- กรณีตัวอย่าง

บทนำ

ในทุกยุคทุกสมัยของสังคมการอยู่ร่วมกัน จะต้องมีการจัดระเบียบทางสังคม เพื่อให้สังคมมีระเบียบและดำรงอยู่ได้ ซึ่งมักจะต้องเริ่มต้นจากการสร้างกฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกของสังคมมีแนวในการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์ต่อกันอย่างเรียบร้อย ป้องกันความขัดแย้งของสมาชิกในสังคมเพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบ การอยู่ร่วมกันของคนในสังคม

ความหมายของจริยธรรม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายจริยธรรมของการเป็นผู้นำไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

ปีเตอร์ จี. นอร์ทเฮาส์(Northouse, 2010, หน้า 378) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรมจากคำภาษากรีกสองคำคือ ethos หมายถึง ขนบธรรมเนียม ความประพฤติ หรือ อุปนิสัย นอกจากนี้ ศีลธรรมยังเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือสังคมและแรงจูงใจ นำมาซึ่งระบบ กฎเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่ช่วยในการตัดสินใจว่าอะไรถูก อะไรผิด อะไรดี หรือร้ายใน สถานการณ์ต่าง ๆ และเป็นพื้นฐานให้เข้าใจว่าการเป็นมนุษย์มีความหมายอย่างไร? ด้วย คุณธรรมจริยธรรม

ความหมายของจริยธรรม

สตรีเฟ่น พี ร็อบบิ้นท์ และแมรี คูเตอร์ (Robbins & Coulter, 2012,p. 37)ได้ให้นิยามจริยธรรม หมายถึง หลักการของค่านิยมและความเชื่อที่กำหนดพฤติกรรมที่ถูกต้องและผิด ประกอบด้วย 1) บอกความจริงเสมอ 2) ไม่ปิดบังข้อมูล 3) กล่าวที่จะยอมรับผิดในสิ่งที่ตนเองทำ 4) แบ่งปันสื่อสารให้พนักงานได้ทราบเกี่ยวกับค่านิยมส่วนบุคคล 5) ให้ความสำคัญกับค่านิยมขององค์กรและทีม 6) ให้งานเป็นการตอบแทนที่ทุกคนยึดมั่นในคุณค่า

ความหมายของจริยธรรม

สตรีเฟ่น พี ร็อบบิ้นท์ และแมรี คูเตอร์ (Robbins & Coulter, 2012,p. 37)ได้ให้นิยามจริยธรรม หมายถึง หลักการของค่านิยมและความเชื่อที่กำหนดพฤติกรรมที่ถูกและผิด ประกอบด้วย

1) บอกความจริงเสมอ

2) ไม่ปิดบังข้อมูล

3) กล่าวที่จะยอมรับผิดในสิ่ง
ที่ตนเองทำ

4) แบ่งปันสื่อสารให้พนักงานได้
ทราบเกี่ยวกับค่านิยมส่วน

5) ให้ความสำคัญกับค่านิยม
ขององค์กรและทีม

6) ให้รางวัลเป็นการตอบแทนที่ทุกคนยึดมั่นใน
คุณค่า

ความหมายของจริยธรรม

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2540, หน้า 14) กล่าวว่า คุณธรรมเป็นคุณภาพของจิต กล่าวคือ คุณสมบัติที่เสริมสร้างจิตใจให้ตั้งงามให้เป็นจิตใจที่สูงประณีตและประเสริฐ จริยธรรม จึงเป็นเรื่องที่มนุษย์ประพฤติปฏิบัติในสิ่ง ที่ควรประพฤติที่เป็นธรรมชาติ เกิดจากคุณธรรมในตัวเองเพื่อก่อให้เกิดความสุขสงบเรียบร้อยในสังคม คนในสังคมจึงมีความต้องการให้คนที่อยู่ร่วมกัน คนที่ทำงานที่เดียวกัน คนเป็นคนที่มิบทบาทต่าง ๆ ในสังคม มีการปฏิบัติที่มี ความเหมาะสมทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ ที่ตั้งงาม เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ความหมายของจริยธรรม

จึงกล่าวได้ว่าจริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ดีงาม จิตใจที่สูงส่ง ปฏิบัติตนที่ ถูกกาลเทศะ จริยธรรมต้องเริ่มต้นที่ใจ ในการคิดว่าควรปฏิบัติตนอย่างไรในสังคมที่เหมาะสม กับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนให้เป็นคนมีความเสียสละ มีความประพฤติดี การปฏิบัติตนเหมาะสมกาลเวลา รู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี เข้าใจกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมค่านิยม ของสังคม เมื่อจิตใจเข้าใจ (ซึ่งต้องมีการฝึก การปฏิบัติจนเกิด เป็นนิสัย แล้วปฏิบัติออกมา ทางกาย จากการได้ลงมือปฏิบัติซึ่งออกมาในลักษณะของพฤติกรรมอันดีงาม เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม

ความสำคัญของจริยธรรมกับภาวะผู้นำ

จากความหมายของภาวะผู้นำนั้น คือ ผู้นำที่นำให้ผู้ตามเกิดการปฏิบัติร่วมที่ทำให้ไปสู่เป้าหมายปลายทางคือความสุข ภาวะผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรม จึงมีความสำคัญที่จะนำไปสู่ร่วมเดินมีทิศทางไปสู่เป้าหมายด้วยกัน เพราะการที่ภาวะผู้นำมีจริยธรรมสถานการณ์ที่สะท้อนถึงความสำคัญของภาวะผู้นำในเรื่องจริยธรรม จากสภาพสังคมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจะพบว่าประเทศต่าง ๆ ทั้งโลกได้ประสบกับปัญหาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ก่อให้เกิดความเสียหายเป็นผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

1. ทฤษฎีระบบ (System Theory)

ทฤษฎีระบบ หมายถึง การจัดการให้เกิดการนำส่วนประกอบต่าง ๆ มาสร้างความสัมพันธ์กันเพื่อที่จะทำให้เกิดความสำเร็จของกิจกรรมตามต้องการ ความสัมพันธ์นี้จะเกิดการเคลื่อนไหวในส่วนหนึ่ง สร้างผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ด้วย ส่วนประกอบแต่ละส่วนก็เป็นระบบย่อยในตัวของมันเองโดยส่วนประกอบย่อย ๆ หลายส่วนรวมกันอยู่เช่นกัน ตัวอย่างการทำงานเป็นระบบ เช่น รถยนต์มี ส่วนประกอบของเครื่องยนต์ ตัวรถยนต์ ล้อรถ พลังงาน คนขับเคลื่อน ทั้งระบบมีความสัมพันธ์กันขาดอย่างหนึ่งอย่างใดไปก็จะไม่ประสบความสำเร็จตามต้องการ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

หลักจริยธรรมที่นำมาใช้ให้เกิดสัมพันธในระบอบงาน 3H ประกอบด้วย

Heart คือ ทำงานด้วยหัวใจของเพื่อนมนุษย์ ใช้น้ำใจ เคารพผู้อื่น ให้คุณค่าและศักดิ์ศรีเสมอกัน สร้างคุณค่าให้ผู้อื่นอย่างกล้าหาญ

Head คือ ทำงานด้วยข้อมูลความรู้และสติปัญญา

Hand คือ การลงมือทำอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

2. ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา (Mirror Neuron Theory)

สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว ได้อธิบายถึงทฤษฎีเซลล์กระจกไว้ว่า ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา เป็นการค้นพบของ Vittorio Gallese, Leonardo Fogassi and Giacomo Rizzolatti ซึ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ในประเทศอิตาลีได้อธิบายว่า เซลล์กระจกเงาเป็นเซลล์ชนิดหนึ่งของมนุษย์ที่คอยทำหน้าที่ในการเลียนแบบพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของผู้อื่น ๆ มาเป็นพฤติกรรมของตนเอง หน้าที่ของเซลล์ชนิดนี้ก็คือ "การลอกเลียนแบบ" พฤติกรรมของคนอื่นที่ได้พบเห็นเอามาเป็นพฤติกรรมของตัวเอง เรียกได้ว่าเห็นอะไรมาก็ลอกเลียนแบบเลย (ประเวศ วะสี, 2560, หน้า 4)

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

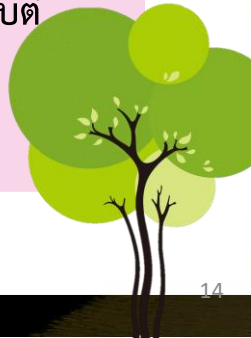
3. ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (Ethical Tree Theory)

เจ้าของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมหรือทฤษฎีต้นไม้ของดวงเดือน คือ ดวงเดือน พันธุนาวิน โดยแบ่งต้นไม้จริยธรรม ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2548, หน้า 2-4)

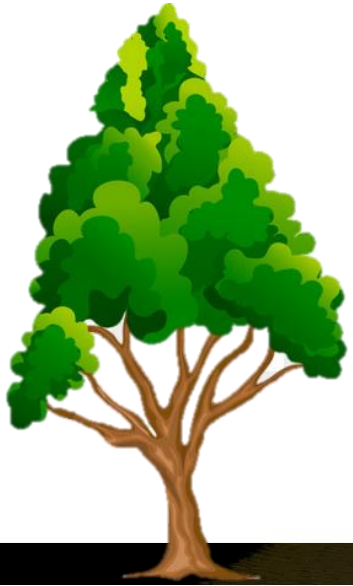
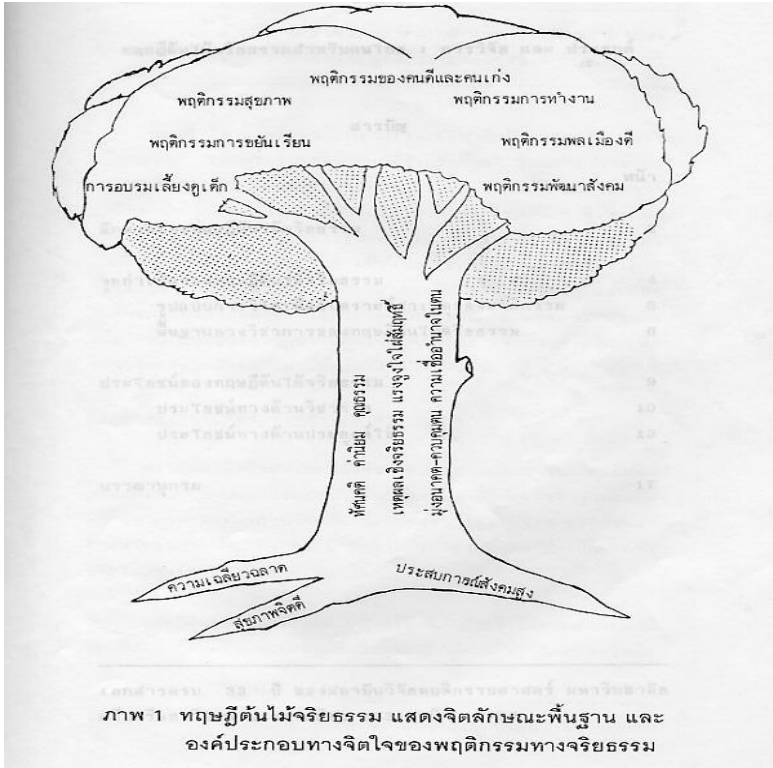
3.1 ส่วนดอกผล แสดงถึง พฤติกรรมทำความดีละเว้นความชั่วและพฤติกรรมทำงานอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของพลเมืองดีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

3.2 ส่วนลำต้น แสดงถึง พฤติกรรมทำงานอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ มีความขยันอดทนมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จตามจุดหมาย กล้าฝ่าอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ มีความภูมิใจในการทำ ความดีที่เกิดมาจากการกระทำของตนเอง มองเห็นและเข้าใจในคุณค่า ประโยชน์และความดีของการปฏิบัติ

3.3 ส่วนของราก แสดงถึง พฤติกรรมทำงานประกอบอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ การมีความรู้ มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ทางสติปัญญา

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

4. ทฤษฎีทางพุทธศาสตร์ (Buddhist Theory)

องค์สัมมาสัมพุทธเจ้า ได้นำเสนอหลักจริยศาสตร์ของศาสนาไว้ว่า หลักจริยศาสตร์ของศาสนาพุทธ ขึ้นพื้นฐานที่ประกอบด้วย หลักไตรสิกขา หลักไตรสิกขา หมายถึง สิ่งที่ต้องศึกษานำไปประพฤติปฏิบัติมี 3 ประการ คือ 1) ศีล เป็นการรักษา กาย วาจา ให้เรียบร้อย
2) สมาธิ เป็นการทำให้จิตให้เป็นสมาธิ มีความตั้งมั่น มีการสำรวมใจให้แน่วแน่ ไม่ฟุ้งซ่าน และจิตสงบนิ่ง
3) ปัญญา เป็นการรู้ทั่ว การมีความรู้ความเข้าใจ มีเหตุผล ดีชั่วรู้อย่างชัดเจน ในส่วนของศีลที่นำมา ประพฤติปฏิบัติคือ ศีล 5

1. เว้นจากการฆ่าสัตว์
2. เว้นจากการลักขโมย หรือการลักทรัพย์
3. เว้นจากการประพฤตินิन्दในกาม
4. เว้นจากการพูดเท็จ
5. เว้นจากการดื่มสุรา เมรัย น้ำเมา

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

5. ทฤษฎีจริยธรรมของนอร์ทเฮาส์ (Northouse's Ethical Theories)

ปีเตอร์ จี. นอร์ทเฮาส์ (Northouse, 2010, pp. 379-382) ได้ศึกษาจริยธรรมของภาวะผู้นำและนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ได้ทำการวิเคราะห์ แบ่งทฤษฎีจริยธรรมออกเป็น 2 กลุ่มเนื้อหาด้วยกัน คือ 1) ทฤษฎีความประพฤติของภาวะผู้นำ 2 ทฤษฎีคุณลักษณะของภาวะผู้นำ โดยแสดงได้ตามภาพ ดังนี้

ความประพฤติ (conduct)	คุณลักษณะ (character)
ผลลัพธ์ (consequences) (ทฤษฎี teleological) - อัตตานิยมจริยธรรม (ethical egoism) - ประโยชน์นิยม (utilitarianism) หน้าที่ (duty) (ทฤษฎีหน้าที่นิยม: deontological theory)	ทฤษฎีฐานคุณธรรม (virtue-based theories)

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

6. แนวคิดภาวะผู้นำจริยธรรมของไฮเฟตซ์ (Heifetz's Perspective on Ethical Leadership)

แนวคิดสำคัญของไฮ เฟตซ์ คือ เอกลักษณะเกี่ยวกับภาวะผู้นำจริยธรรมที่ภาวะผู้นำจะต้องช่วยผู้ตามให้กล้าที่จะพบกับความขัดแย้งและเกิดการเปลี่ยนแปลงจากความขัดแย้งครั้งนั้นได้อย่างไร แนวคิดที่จะเกี่ยวกับค่านิยมของพนักงาน ค่านิยมขององค์กร และค่านิยมของชุมชนที่องค์กรนั้นอยู่ในการทำงาน คำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้เกิดความไว้วางใจ การเอาใจใส่ดูแล และการเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความปลอดภัยกล้าที่จะพบกับปัญหาภายใต้ภาวะกดดันต่าง ๆ (Northouse, 2010, p. 383)

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

7. แนวคิดภาวะผู้นำจริยธรรมของเบิร์น (Bruns' Perspective on Ethical Leadership)

เจมส์ แมคเกรเกอร์ เบิร์น (James Macgregor Burns) เสนอแนวความคิดภาวะผู้นำที่มีจริยธรรม เบิร์นนำมาจากทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ให้ความสำคัญกับความต้องการ ค่านิยมและศีลธรรมของผู้ตาม

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

8. แนวคิดภาวะผู้นำจริยธรรมของกรีนลีฟ (Greenleaf's Perspective on Ethical Leadership)

Yukl (2013, p. 336) ได้กล่าวถึงแนวคิดภาวะผู้นำจริยธรรมของกรีนลีฟ ว่าในช่วงต้นทศวรรษที่ 1970 โรเบิร์ต กรีนลีฟ (Robert Greenleaf) ได้เสนอแนวคิดภาวะผู้นำที่เรียกว่าภาวะผู้นำแบบรับใช้ (servant leadership) ซึ่งต่อมาแนวคิดนี้ได้รับความนิยมมากขึ้น แนวความคิดนี้มีรายละเอียดของภาวะผู้นำจริยธรรม ที่มีคุณลักษณะจริยธรรมที่ให้ความสำคัญในเรื่องการเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น (altruistic) ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้จะเน้นหนักมีลักษณะเฉพาะที่ภาวะผู้นำความสนใจต่อความรู้สึกของผู้ตามและให้ความสำคัญแก่ผู้ตาม อีกทั้งภาวะผู้นำควรดูแลเอาใจใส่และสนับสนุนผู้ตาม

จริยธรรมกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ

1. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมของภาวะผู้นำตามหลักของอริสโตเติล

ได้กล่าวไว้ ที่มีหลักจริยธรรมที่หลากหลายสาขาวิชา ได้แก่ จริยธรรมการแพทย์ จริยธรรมธุรกิจ จิตวิทยาการให้คำปรึกษาและการศึกษาภาวะผู้นำแบบอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้กล่าวถึงนั้น นอร์ทเฮาส์ ได้รวบรวมและสรุปหลักเบื้องต้นของภาวะผู้นำจริยธรรม 5 ประการ ที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาจริยธรรมของผู้นำดังต่อไปนี้ (Northouse, 2010, pp. 386-393)

ผู้นำจริยธรรมต้อง
เคารพผู้อื่น

จริยธรรมของผู้นำที่
ทำให้บริการผู้อื่น

ผู้จริยธรรมของผู้นำ
ต้องมีความยุติธรรม

ผู้นำจริยธรรมต้องมี
ความซื่อสัตย์

ผู้นำจริยธรรมสร้าง
ชุมชน

จริยธรรมกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ

จริยธรรมของภาวะผู้นำ

เคารพผู้อื่น

- ความคิด
- การตัดสินใจ
- ค่านิยม

บริการผู้อื่น

- ผลประโยชน์ผู้อื่น
- ผู้ตามเป็นศูนย์กลาง
- อำนวยความสะดวก

แสดงความยุติธรรม

- ความชอบธรรม
- ความเท่าเทียมกัน
- ความชอบด้วยเหตุผล

แสดงความซื่อสัตย์

- ความจริงใจ
- ความตรงไปตรงมา
- ความคิดดี

สร้างชุมชน

- ประโยชน์ชุมชน
- เป้าหมายชุมชน
- ความเจริญของชุมชน

จริยธรรมกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ

2. แนวทางการพัฒนาตามแนวคิดเชิงระบบ

แนวคิดเรื่องกระบวนการระบบในการทำงานของภาวะผู้นำที่ต้องนำหลักคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ในการปฏิบัติตนให้มีความสัมพันธ์กับบุคคล การจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในแต่ละส่วนของงานโดยการมีเป้าหมายร่วมกัน แล้วนำหลักการกระบวนการระบบมาพัฒนาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

จริยธรรมกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ

3. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมภาวะผู้นำตามหลักศาสนา

พสุ เดชะรินทร์ (2552) กล่าวว่า คุณลักษณะของภาวะผู้นำมีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักศาสนา นั้นจะเริ่มจากจิตใจของบุคคลที่มีความเป็น ภาวะผู้นำก่อน ดังนั้นการพัฒนาที่จิตใจจึงต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ ความรู้ อาจทำให้เกิดการพัฒนาจิตใจ แต่ต้องเป็นความรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ทั้งในสภาพการณ์ปกติและเมื่อเผชิญปัญหาหรือความขัดแย้ง การฝึกตนเป็นวิธีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยตนเองขั้นสูงสุด เพราะเป็นการพัฒนาความสามารถของบุคคลในการควบคุมการประพฤติปฏิบัติของตนให้อยู่ในกรอบของพฤติกรรมที่ต้องการของสังคม ทั้งในสภาพการณ์ปกติและเมื่อเผชิญปัญหาหรือขัดแย้ง

จริยธรรมกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ

4. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมของภาวะผู้นำโดยหลักประโยชน์ส่วนรวม

ภาวะผู้นำเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นการปฏิบัติกรของภาวะผู้นำจึงต้องการยึดหลักประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในความเป็นภาวะผู้นำเพื่อความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขแนวทางการพัฒนาจึงต้องมีความเข้าใจในหลักจิตวิทยาความต้องการของมนุษย์

จริยธรรมของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และไทยแลนด์4.0

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

- ❖ ทัชเชษฐ์ นิยมสุข (2561, หน้า 219-223) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำจริยธรรมของนายกเทศมนตรีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพองค์การ พบว่า ภาวะผู้นำจริยธรรม ประกอบด้วย ความอ่อนโยน ความไม่โกรธ ความไม่เบียดเบียน บริจาค ความซื่อตรง ความเพียร ความยุติธรรม ความอดทน ด้านศีล และด้านทาน
- ❖ อินธนนต์ เหล็กนวลชูลิน (2561, หน้า 183-189) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผู้นำและจริยธรรมของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การพัฒนาผู้นำเชิงจริยธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวแบบ ได้แก่ 1) ความซื่อสัตย์และการปฏิบัติราชการโปร่งใสภายใต้หลักจริยธรรม 2) ความมีคุณธรรมในการบริหารองค์การโดยสุจริตและรับผิดชอบต่อสังคม 3) ส่งเสริมและสร้างทีมงานที่เข้มแข็งการมีส่วนร่วมภายในองค์การ และ 4) ศักยภาพในมิติทางปัญญาและสังคมที่สอดรับกับกาลังใหม่อย่างต่อเนื่อง

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของภาวะผู้นำ

- ❖ สุทธิพงษ์ เกียรติวิชัย (2561, หน้า 375) ได้ศึกษาแบบจำลองอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมต่อการรักษาพนักงาน บทบาทของการแลกเปลี่ยนระหว่างสมาชิกและผู้นำ ความไว้วางใจในผู้บริหารและเสียงสะท้อนของพนักงานในฐานะตัวแปรคั่นกลางพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลทางบวกต่อการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้นำกับสมาชิก ความไว้วางใจ เสียงสะท้อนของพนักงาน
- ❖ อัมพล ชะโยมชัย (2562, หน้า 42) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบตัวแบบผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้ประกอบการฐานชุมชน การใช้ตัวแบบสมการโครงสร้างในจังหวัดร้อยเอ็ดและเพชรบูรณ์ พบว่าตัวแบบสมการโครงสร้างของทั้งสองจังหวัดสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่องผู้นำเชิงจริยธรรมที่ ประกอบด้วย เครือข่ายความสัมพันธ์ ความรับผิดชอบต่อสังคมและการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

กรณีตัวอย่าง

เนลสัน แมนเดลา อดีตประธานาธิบดีผิวดำคนแรกของแอฟริกาใต้เป็นสุดยอดภาวะผู้นำ เนลสัน แมนเดลา ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2542 และเป็นประธานาธิบดีคนแรกที่ได้รับเลือกตั้งตามกระบวนการทางประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง เขาได้เป็นที่รู้จักกันทั้งในและนอกประเทศในฐานะที่เคยเป็นนักเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านการแบ่งสีผิวในประเทศแอฟริกาใต้จนต้องติดคุก

กรณีตัวอย่าง

เนลสัน แมนเดลา กล่าวว่าคุณลักษณะโดยรวมของภาวะผู้นำที่มีจริยธรรม มีดังนี้

1.ภาวะผู้นำต้องเป็นผู้มีความสามารถ

2.ภาวะผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีความฝัน มีวิสัยทัศน์ มองการไกล

3.ภาวะผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะพิเศษ

4.ภาวะผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีความรักในองค์กร

5.ภาวะผู้นำต้องมีความสามารถในการกำหนดนโยบาย

6.สามารถสื่อสารทำความเข้าใจ

7.ต้องมีความเสียสละ

8.สร้างโอกาสให้ทีมงานได้แสดงออกถึงความสามารถ

แบบฝึกหัด

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ท่านได้วิเคราะห์คุณลักษณะจริยธรรมความเป็นภาวะผู้นำในตัวท่านแล้วท่านคิดว่าท่านเป็นภาวะผู้นำที่มีจริยธรรมเรื่องใดบ้าง และสิ่งที่ท่านยังขาดอยู่คือเรื่องใด ท่านมีวิธีการพัฒนาตนเองอย่างไร
2. สถานการณ์ศึกษาของประเทศไทยในขณะนี้ท่านคิดว่าสามารถสร้างภาวะผู้นำที่มีจริยธรรมได้หรือไม่ ถ้าได้ เพราะมีการจัดการศึกษาอย่างไร ถ้ายังไม่ได้ท่านมีข้อเสนอให้มีการจัดการศึกษาอย่างไร ที่จะสร้างภาวะผู้นำให้กับสังคมส่วนรวม
3. ในฐานะที่ท่านเป็นคนหนึ่งในสังคมไทย ท่านจะบริหารจัดการตนเองอย่างไรให้เป็นบุคคลที่มีจริยธรรมสร้างประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวม
4. จงอธิบายความสำคัญของภาวะผู้นำมีคุณธรรมและจริยธรรม มาให้เข้าใจ พอสังเขป

แบบฝึกหัด

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

6. จงอธิบายทฤษฎีเซลล์กระจกเงาและทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม มาให้เข้าใจ พอสังเขป
7. จงยกตัวอย่างภาวะผู้นำที่มีจริยธรรมมา 1 ท่าน (ห้ามซ้ำกับกรณีตัวอย่าง)
8. จงอธิบายทฤษฎีทางพุทธศาสตร์ มาให้เข้าใจ พอสังเขป
9. จงอธิบายทฤษฎีจริยธรรมของนอร์ทเฮาส์ มาให้เข้าใจ พอสังเขป
10. จงอธิบายแนวทางการพัฒนาจริยธรรมของภาวะผู้นำ มาให้เข้าใจ พอสังเขป

ขอบคุณค่ะ

